

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE
EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

DE VLAAMSE MINISTER VAN VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: VIP-werking versterken voor realisatiegerichte vergunningen

Samenvatting

De VIP-werking werd in het leven geroepen eind 2012 en is nog steeds actief binnen het departement Omgeving. Gezien de complexiteit van het vergunningslandschap blijft een intensieve begeleiding op maat van strategische investeringen noodzakelijk om te komen tot de realisatie ervan.

Deze werking omvat twee elementen, met name enerzijds het verder uitdragen van de realisatiegerichte attitude bij adviesinstanties binnen de Vlaamse overheid en andere beleidsniveaus en anderzijds het pro-actief begeleiden op maat van projecten richting realisatie.

Deze VIP-werking is belangrijk om ikv de vergunningverlening vanuit de Vlaamse overheid op te treden als een civil servant, die oplossings- en klantgericht werkt. De VIP-werking zal verder worden uitgebouwd volgens de krachtlijnen in deze mededeling.

1. SITUERING

De VIP-werking (Vlaamse Strategische en InvesteringsProjecten) werd in het leven geroepen eind 2012. Met de opstart van de VIP-werking werden 4 doelstellingen beoogd die binnen de bestaande regelgeving en binnen de opdrachten van de betrokken besturen dienden te worden gerealiseerd:

1. Een oplossingsgericht voortraject
2. Oplossingsgerichte advisering vergunningsaanvragen
3. Oplossingsgerichte bemiddeling vergunningsaanvragen
4. Rapporteren - evalueren

De VIP-werking is nog steeds actief binnen het departement Omgeving, ingebed in de beleidsuitvoerende afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en Projecten (GOP). Deze

inbedding zorgt voor een goede wisselwerking met de behandeling en advisering van omgevingsvergunningen en MER's, met de opmaak van GRUP's en de advisering van lokale plannen.

De doelstellingen werden tevens doorvertaald naar de reguliere voorbesprekingen die in het kader van de dossierbehandeling bestaan. Vanaf het begin van een project wordt sterk ingezet op vooroverleg met alle betrokken adviesinstanties van alle beleidsniveaus. De werking richt zich steeds op het spreken met één stem binnen de Vlaamse administraties. De doelstelling en ambitie is te komen tot een consensus met alle stakeholders.

Voor een aantal projecten met een grotere complexiteit en een grote investeringswaarde biedt het departement Omgeving nog steeds een proactieve VIP-begeleiding op maat. Vanaf de opstart tot op heden hebben er ongeveer een achthonderdtal dossiers een VIP-statuuut verkregen. De aard van deze dossiers is zeer uiteenlopend gaande van projecten rond scholen, hernieuwbare energie, infrastructuurwerken van allerlei aard, ziekenhuizen, stadsontwikkelingen, luchthavens, industriële bedrijven en Brownfieldconvenanten. Vele van deze dossiers kregen een intensieve begeleiding op maat met als einddoel te kunnen komen tot de realisatie van het project in kwestie. In heel wat van deze dossiers heeft deze werking effectief kunnen leiden tot realisatie op het terrein. Het team bestaat momenteel uit 2,5 VTE (bij de opstart tot 2019 was dat 1 VTE).

2. VERSTERKING VAN DE VIP-WERKING

Ook in het huidige regeerakkoord worden gelijkaardige doelstellingen voorop gezet.

De overheid moet spreken met één stem naar de Vlaming en ondernemingen, we leveren geen tegenstrijdige adviezen meer af.¹

De Vlaamse overheid werkt als een civil servant, oplossingsgericht en klantgericht, ter bevordering van groei en welvaart, en biedt met nadruk op het algemeen belang en een gezonde leefomgeving een betrouwbaar en rechtszeker kader.²

Om groei en welvaart te bevorderen treedt de Vlaamse overheid op als een civil servant, die oplossings- en klantgericht werkt en kansen creëert. Binnen de Vlaamse overheid gaan we verkokering tegen en ondersteunen we investeringsprojecten die de cruciale transitie naar verduurzaming, welvaartscreatie en klimaatdoelstellingen ondersteunen. Als neutrale en oplossingsgerichte overheid bewaakt ze op elk moment het algemeen belang, de gezonde leefomgeving en de welvaartscreatie voor elke Vlaming. Vlaanderen blijft immers inzetten op een gezonde leefomgeving.³

Gezien de complexiteit van het vergunningslandschap blijft een intensieve begeleiding van strategische investeringen noodzakelijk. Dit sluit aan bij de doelstellingen uit de productiviteit- en competitiviteitsagenda van de Vlaamse Regering om de productiviteit en concurrentiekracht van onze economie duurzaam te versterken (VR 2025 1402 MED. 0053).

In de eerste twee werven is er transversale aandacht voor de rol en de impact van het omgevingsbeleid en een vlotte en robuuste vergunningverlening. Dit zijn immers noodzakelijke hefboomen voor het versnellen van productiviteitsverhogende (publieke en private) investeringen, het creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat en het versterken van de competitiviteit

¹ Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (30 september 2024) pag. 5/236

² Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (30 september 2024) pag. 69/236

³ Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (30 september 2024) pag. 69/236

In de Visienota over de architectuur van het regeringsbrede project ‘Administratieve vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk’ (VR 2025 2102 DOC.0078/1TER) wordt de werking van de VIP-cel als een prioritaire werf ivm de werkgroep ‘bedrijven’ opgenomen.

Gezien de complexiteit van het vergunningslandschap is intensieve begeleiding van strategische investeringen noodzakelijk. De werking van de bestaande VIP-cel, die strategische vergunningsdossiers begeleidt bij contacten met verschillende adviserende en vergunningverlenende overheden, is beperkt wegens de beperkte bestaffing en heeft geen formeel Vlaams-breed mandaat om met adviserende instanties in overleg te gaan. Een formalisatie en eventuele uitbreiding van deze cel zal leiden tot een efficiënter vergunningsproces, waarbij bedrijven van bij de start beter kunnen aantonen dat ze aan de vergunningsvereisten voldoen.

De VIP-werking omvat twee elementen, met name enerzijds het verder uitdragen van de realisatiegerichte attitude en anderzijds het pro-actief begeleiden op maat van de meer complexe, strategische projecten richting realisatie. Op beide elementen zal versterkt worden ingezet, met actuele klemtonen. Rekening houdende met de beleidsprioriteiten van deze Vlaamse regering zal de VIP-werking bijzondere nadruk leggen op belangrijke infrastructuurprojecten, projecten voor hernieuwbare energie, industrie en circulaire economie en strategische sectoren, waaronder defensie. Voor wat betreft windturbines begeleidt de VIP-cel aanvragers zodanig dat de ingediende dossiers voldoende realistisch zijn binnen de ruimtelijke context. Daartoe zullen we ook het gebruik van afstandsregels evalueren.

Deze versterking houdt ook een personele versterking in. Aan de VIP-cel zullen binnen de bestaande personeels- en werkingskredieten vijf personeelsleden worden toegevoegd voor de vijf omgevingsgebieden of provincies.

1// Realisatiegerichte attitude

Een oplossingsgerichte en klantvriendelijke Vlaamse administratie blijft een permanent streven. Doordat verschillende sectorale beleidsopdrachten opgenomen worden door verschillende overheden maar ook verschillende de departementen en agentschappen binnen de Vlaamse overheid, is verkokering een inherent risico dat op verschillende niveaus aandacht vraagt en acties behoeft.

Een project wordt vanuit de verschillende sectorale doelstellingen bekeken en geadviseerd. Hieruit komen mogelijks verschillende (ogenschoonlijk tegenstrijdige) adviezen uit voort. Van de verschillende betrokken adviesinstanties wordt evenwel in het proces een oplossings- en realisatiegerichte attitude verwacht zodat er vanuit de overheid een helder en afgestemd geïntegreerd advies kan worden verleend aan de projecthouder.

In verschillende procedures wordt deze noodzakelijke afstemming reeds formeel ingebed. Zo wordt in het kader van de omgevingsvergunning de organisatie van een omgevingsvergunningscommissie voorzien, op provinciaal (POVC) en gewestelijk (GOVC) niveau. Deze commissie heeft de uitdrukkelijke opdracht om tot één advies te komen t.a.v. de vergunningverlener. Het planteam en de plenaire vergadering hebben gelijkaardige opdrachten in de procedure van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) en in de procedure complexe projecten. Ook in het kader van milieueffectenrapportage kan afstemmingsoverleg (bijvoorbeeld scopingoverleg) voorzien worden.

De realisatie-attitude moet verder worden uitgedragen zowel binnen de Vlaamse departementen en agentschappen. Hiertoe wordt een overleg georganiseerd door het kabinet van de minister-president en het kabinet van de minister van Omgeving waarbij alle betrokken leidend ambtenaren van de adviesinstanties worden uitgenodigd. Op dit overleg zal de VIP-werking worden toegelicht. Van de leidend ambtenaren wordt verwacht dat zij dit verder laten doorwerken binnen hun entiteit..

Daarnaast zullen er door het departement Omgeving een aantal info-sessies worden georganiseerd t.a.v. de betrokken afdelingshoofden en diensthoofden. In deze sessies ligt de nadruk om op een pro-actieve manier om te gaan met het begeleiden van projecten zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen. Deze worden gestoffeerd met praktijkvoorbeelden. De VIP-cel zal eenzelfde informatie-aanbod doen naar de Provincies en de VVSG.

2// Begeleiding op maat

Belangrijke investeringsprojecten hebben er alle belang bij dat zo vroeg mogelijk in het proces, bij de conceptuele fase, rekening gehouden wordt met de verschillende sectorale beleidsopdrachten. Hierdoor wordt een aanzienlijke kwaliteitsverbetering ingebracht in het project, creëert men bijkomende maatschappelijke meerwaarde en tevens het nodige maatschappelijke draagvlak.

Dit iteratief traject vraagt een engagement van zowel de betrokken overheden als van de projecthouder. Dit traject kan deels parallel lopen aan formele procedurestappen, zoals in het MER en in de procedure complexe projecten.

De burger ziet de overheid als een bewaker van het algemeen belang en verwacht tegelijkertijd ook een faciliterende en mediërende ondersteuning. Een begeleiding op maat biedt een antwoord op dit spanningsveld.

Deze begeleiding op maat wordt ondersteund door een **VIP-onderhandelaar** van het departement Omgeving. Deze is bij uitstek een bruggenbouwer tussen de verschillende beleidsniveaus met verschillende departementen, agentschappen, afdelingen en diensten maar richt zich ook tot de private actoren die betrokken zijn bij het project. Daarnaast is deze persoon ook de link tussen de administratie en het beleid. Indien relevant wordt het politieke niveau betrokken.

Een VIP-onderhandelaar neemt in deze processen een **pioniersrol** op. De begeleiding vindt plaats binnen het informeel vooroverleg en binnen de formele procedure. Men voorziet een begeleiding op maat in aanwezigheid van de verschillende betrokken partijen, in verschillende overlegmomenten. Bij de voortgang van een project kan de inhoudelijke focus ook verschuiven bvb. van concept naar visievorming naar realisatie en vergunningsaanvraag.

De vooropgestelde doelstellingen en ambities maken het nodig dat een administratie niet meer enkel reageert op voorstellen. In deze rol wordt pro-actief gewerkt; oplossingsgericht, constructief meedenkend, creatief, bemiddelend, onderhandelend, ... Het departement Omgeving stelt zich realisatiegericht op, creëert een duidelijke meerwaarde en geeft haar strategische opdracht verder invulling. Dit doet zij vanuit meerdere uitvoerende processen.

De meest belangrijke pijlers in deze processen zijn:

- **Intake** van de begeleiding op maat om de projecthouder te informeren over de juiste procedures en de te nemen stappen;
- **Communicatie en participatie**, waarbij een heldere stakeholderstrategie doorheen alle projectfasen gegarandeerd wordt;
- **Betrokkenheid**: elke stakeholder binnen het proces moet evolueren naar een shareholder;
- De **omgevingskwaliteit** wordt als een prioritaire eis beschouwd, onder meer om het draagvlak voor het project te vergroten. De milieueffectenbeoordeling biedt daarbij een waardevolle ondersteuning;
- De **integrale meerwaarde** is een kapitale doelstelling over alle projectfasen, waarbij wordt voorzien in een geïntegreerde beoordeling tussen de technische meerwaarde, de financiële meerwaarde en de omgevings-maatschappelijke meerwaarde. Deze zijn allen evenwaardig
- **Netwerking en vertrouwensrelaties**;

- **Realisatiegericht** :Het is noodzakelijk dat er wordt gestreefd naar een omgevingsvergunning die uitvoerbaar is. Dit betekent dat er ook wordt ingezet op het vermijden van beroepsprocedures. Milderende en flankerende maatregelen kunnen een bijkomende maatschappelijke meerwaarde creëren.

De begeleiding op maat door de VIP-cel kan worden geïnitieerd binnen de normale werking van het departement Omgeving, door de minister of vanuit het overleg met de begeleiders van (buitenlandse) investeringsprojecten door FIT en/of VLAIO. Dit proces vindt plaats binnen het bovenstaand geschetst kader.

Enkel in zeer specifieke gevallen waar enerzijds de ontwikkeling van sites en projecten met een hoge complexiteit en een groot strategisch algemeen belang aan de orde is en anderzijds de Vlaamse overheid in de ruime zin een cruciale actor is omwille van Vlaamse investeringen en betrokkenheid, kan de minister van Omgeving aan de Vlaamse Regering voorstellen om een formeel traject te organiseren. Daarbij kan dan eventueel ook een externe facilitator wordt aangetrokken om het project te begeleiden.

3. VERDER TRAJECT

De VIP-werking wordt op basis van de bovenstaande krachtlijnen verder uitgerold en gemonitord. De aanpak wordt toegelicht aan en afgestemd met de werkgroep 'bedrijven' van het regeringsbrede project 'Administratieve vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk'.

Eind 2026 zal aan de Vlaamse Regering een rapportering bezorgd worden over de opvolging en de resultaten van acties en de dossiers.

Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS